

naar het middenschip afdalen. Deze zuilen dragen rijk bewerkte marmeren kraagbalken met fries, waarop de pendentiefs rusten, van een achtspiegelingen koepel. Ook van dezen merkwaardigen koepel wordt een analogie te Kodja Kalessi aangetroffen. Echter is het niet uitgesloten, dat in beide gevallen de oorspronkelijke koepel van hout was geconstrueerd en dus verloren is gegaan. We hebben in elk geval te Spoleto nu met een h o o g e r opgetrokken veel latere koepelconstructie te maken.

De afscheiding tusschen het presbyterium en de zijschepen bestond oorspronkelijk uit aan beide zijden drie zeer elegante gekanelleerde korinthische zuilen, die een metopenfries dragen. De muur boven het fries wordt in vakken ingedeeld door drie pilastertjes, één boven elk der genoemde zuilen. Daar de zuilen zeer geleden hebben, heeft men in den donkersten tijd der middeleeuwen ter weerszijde een zwaren, plompen steunzuil bijgevoegd.

Ook de beide zijschepen eindigen ieder in een kleine vierkante ruimte elk met een apsis. Het is absoluut zeker, dat deze beide ruimten dienden als sacristie en als diaconicon. Zij waren door muren, waarin deuren, van het voor het volk bestemde deel der kerk gescheiden, welke muren eerst in de 17de eeuw werden neergehaald. De indruk, dien men thans krijgt, als zou de kerk in drie apsisvormige ruimten eindigen, is dus valsch. Bij de restauratie in 1906, onder leiding van Prof. Sordini, werd de kerk bevrijd van de vele barokke „verfraaiingen” en zooveel mogelijk teruggebracht tot haar oorspronkelijken toestand. Men vond o.a. in de apsis en ook in de beide sacristieën middeleeuwsche fresco's uit verschillende tijdperken.

Deze beschrijving samenvattend, zien we dus, dat het schip der basilica een dorische bouworde vertoont, de triomfboog (die kerk van koor scheidt) een jonische, terwijl het presbyterium in den rijkeren korinthischen stijl is opgetrokken. Aangenomen mag worden, dat ook in het middenschip, evenals in het koor, een tweede orde van pilasters is aangebracht geweest, dienend om thans niet meer bestaande vensters te scheiden. De kerk is gebouwd in Romeinschen basilica-trant met Helleensche en Oriëntaalsche motieven, d.w.z. in den stijl, die in de 4de en 5de eeuw bloeide onder de Christenen in Syrië. Nu is ons bekend uit de „Dialogen” van Paus Gregorius den Groote, dat de H. Izaak van Antiochië voor de vervolging van keizer Anastasius (491—518) uit Syrië vluchtte en zich een heremitage bouwde op den bij Spoleto gelegen Monteluco. Dit zou stellig niet gebeurd zijn, indien hij daar geen landgenooten had aangetroffen. Bovendien is in het volk een overlevering levendig, die verhaalt van Syrische anachoreten, die zich in het begin der 4de eeuw op den Monteluco vestigden. Meer weten wij echter niet en al is het zeer verleidelijk, hieruit den bouwstijl der kerk te verklaren, het gaat toch niet aan, zonder verdere bewijzen te zeggen, (zooals gedaan wordt), dat de kerk is gebouwd door Syrische monniken.

(Slot volgt).